

DIARI D'EL MATARÓ

Redacció i Administració: Barcelona, 13 - Telèfon 255 — ANY IX — DILLUNS 1 JUNY 1931 — NUM. 2372 — Subscripció: Mataró, 2 ptes. mes. - Fora, 7'50 ptes. trim.

Una clariana

L'acord que ha adoptat el Consell de Ministres, en la reunió darrerament celebrada, de presentar-se a les Corts Constituents tal com està constituït, ens ha fet respirar a tots amb satisfacció. No ens ha d'ésser gaire difícil donar una explicació del nostre ocasional ministerialisme, a despit d'haver-nos vist massa sovint en el cas d'haver de combatre amb tot el cor certes mesures dictades per aquest Govern. Era general la convicció—en nosaltres temença—que una reconstitució ministerial, en les especials circumstàncies presents, havia de representar, quan no una cosa pitjor, un nou pas cap a l'esquerra. Per això abans d'ahir a la tarda, davant de certes noves i rumors tramesos de Madrid, passàrem unes hores d'angúnia. Una crisi ocasionada per ruptura de la coalició de forces polítiques que avui té el poder, la conseqüència immediata de la qual havia d'ésser, segons les indicacions que ens arribaven, l'exclusió dels elements relativament moderats que figuren en el ministeri, podia pendre sobtadament unes proporcions incalculables i aplanar el camí i fins encoratjar trasbalsadores gosadies. Què ve darrera d'això?—deia la gent que no vol sinó legalitat, respecte mutu, pau i ordre.

Cal que arribem sense entrebancs a les Corts. Procurar això és la comesa

primordial, gairebé l'única, que ha de atendre sense defalliment el Govern. Qui dificulti aquesta comesa, sigui alt o baix, de la dreta o de l'esquerra, ha de ésser implacablement posat a ratlla. Aquest és l'únic camí practicable per a tornar a la normalitat, absent de tanta anys, sense noves sotragades, que ara serien cada cop més perilloses. I això el Govern ho ha de procurar de dues maneres. Primera, amb l'inflexible manteniment del principi d'autoritat, sense oblidar ni un moment que aquest principi sols és mantingut quan la llei és rigorosament aplicada a tothom sense distinció i sense lenitat i són igualment garantits els drets de tots. I segona, amb una limitació de l'activitat governamental que deixi aquesta reduïda al simple endegament dels afers que realment no tinguin espera, la qual cosa significa practicar una política de moderació i prudència que defugui sistemàticament d'escometre totes aquelles qüestions que guardin relació amb alguna llei fonamental de l'Estat o amb algun pacte de caràcter internacional, o bé, tot simplement, que afectin els més íntims sentiments dels ciutadans. Autoritat i respecte per a tothom. Això és el que, per damunt de tot, ha d'assegurar el Govern, si vol evitar tota mena d'agitació que dificulti l'arribada sense contratemps a les Corts futures.

De El Matí

els valors de renda variable. El cas de França i Alemanya són prou eloqüents. Hi cal recordar-ho i tenir-ho present a l'hora oportuna.

Tàcit

(Prohibida la reproducció).

Institut d'Estudis Catalans

Secció de Ciències

La Secció de Ciències de l'Institut de Estudis Catalans ha pres l'acord de crear, com a institució filial de l'Institut, però amb caràcter lliure i amb nombre il·limitat de membres, una Societat catalana de Ciències físiques, químiques i matemàtiques, que de moment estarà formada de tres seccions: Física i Química; Matemàtiques i Enginyeria; Astronomia, Meteorologia i Geofísica. L'objecte de la Societat serà el coneixement de aquestes ciències, estendre llur coneixement entre el nostre poble i aplegar i publicar els treballs dels qui s'hi dediquin.

Les persones que simpatitzin amb aquesta idea i desitgin, en principi pertanyer a la nova associació poden adreçar-se als senyors:

Dr. Estantisau Ruz Ponseti, c. Martí, 171.

D. Angel Julià, Corts, 586.

D. Joaquim Febrer, Passeig de Gràcia, 75.

ELS ESPORTS

Resultats assolits ahir per equips locals

CAMP DE L'ILURO

Campionat Infantil de Catalunya: La U. E. de Sant Andreu donà els punts a l'Iluro.

Partit de Promoció: Gràcia, 2 - Iluro, 6.

CAMP DE L'ESPORTIVA

Esportiva, 13 - Iluro, 19 (infantils).
Campionat de Catalunya de basquetbol de 2.ª categoria (partits finals): Esportiva, 13 - Iluro, 26.

CAMP DE L'U. E. MATARONINA

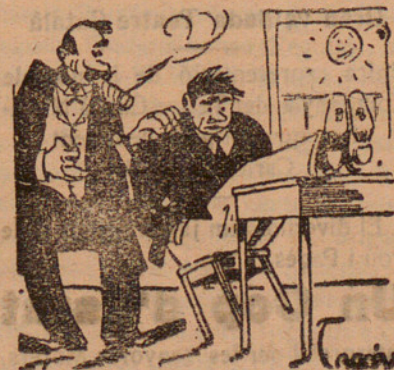
El partit U. E. Mataronina - 8.ª Regiment d'Artilleria no es celebrà per no comparèixer el darrer.

CAMP DEL CARDEDEU

Cardedeu (primer equip), 1 - Iluro (segon equip), 5.

CAMP DEL POPULAR (Arenys)

U. E. Mataronina (reserva), 1 - Popular, 4.

—Diu que vos heu arruïnat a Amèrica?

—Sí; vaig gastar la meitat de la fortuna en comprar begudes i l'altra meitat en pagar multes.

De «Hummel», Hamburg.

Documents per a l'Història de Catalunya Les bases de Manresa

Ara que es tracta d'honorar degudament la memòria dels il·lustres patricis que redactaren i aprovaren les famoses Bases, i com a document que indubtablement s'haurà d'examinar abans de fer el nou Estatut, ens ha semblat oportú reproduir-les tal com foren aprovades, respectant la redacció i l'ortografia.

Bases per a la constitució regional catalana, acordades per la Assemblea de delegats celebrada a Manresa los dies 25, 26 y 27 de mars de 1892

Poder Central

Base 1.—*Sas atribucions.* — Vindran a càrrec del poder central:

a) Les relacions internacionals.
b) L'exèrcit de mar y terra, las obras de defensa y la ensenyança militar.

c) Las relacions econòmiques de Espanya ab los demés països, y en conseqüència, la fixació dels aranzels y'l ram d'Aduanas.

d) La construcció y conservació de carreteras, ferrocarrils, canals y ports que sian d'interés general. En las d'interés interregional podran posar-se de acord lliurement las regions interessadas, intervenint lo poder central sols en cas de desavinensa. Las vias de comunicació d'interés regional seran d'exclusiva competencia de las regions. Igual criteri se seguirà en los serveys de correus y telégrafos.

e) La resolució de todas las qüestions y conflictes internacionals.

f) La foimació del pressupost anyal de gastos que, en lo que no arriben las rendas d'Aduanas, deurà distribuir-se entre las regions a proporció de sa riqueza.

Sa organissació. — Lo poder central s'organissarà baix lo concepte de la separació de las funcions llegendativa, executiva y judicial.

Lo poder llegendatiu central radicarà en lo Rey o Cap d'Estat y en una Asamblea composta de representants de las regions, elegits en la forma que cada una estime convenient: lo número de representants serà proporcional al d'habitants y a la tributació, tenint-ne tres la regió a la que n'hi corresponguin menos.

Lo poder executiu central s'organissarà per medi de Secretarías o Ministeris que podran ser: de Relacions exteriors, de Guerra, de Marina, d'Hisenda y del Interior.

Constiurà lo poder suprem judicial un Alt Tribunal format per las mateixas; cuydarà de resoldre'ls conflictes interregionals y de las regions ab lo poder central y d'exigir la responsabilidad als funcionarios del poder executiu. Aquest tribunal no's considerarà ab entera independència.

Disposicions transitorias. — Atenent que las relacions que, segons los preceptes constitucionals vigents, uneixen l'Estat ab la Iglesia han sigut sancionadas per la Potestat d'aquesta, se mantindran aquellas, mentres abdues protestats de comú acord no las modifiquen.

Lo poder central procurarà concordar ab lo Sant Pare la manera de subvenir la dotació de Cult y Clero y de provehir las dignitats y prebendas eclesiásticas en armonia ab la organissació regional; y tant si's sosté'l Real Patronat, com si's restableix la disciplina general de la Iglesia, deurà procurar-se que, respecte de Catalunya's previngue en lo concordat que hagen de ser catalans los que exercescan jurisdicció ecle-

siástica propia o delegada, com també los obtentors de dignitats y prebendes.

Lo deute públic avui existent vindrà a càrrec del Poder central; més aquest no podrà crearne de nou, quedant de compte de las diverses regions lo que en lo esdevenidor contreguin pera son sosteniment y'l de las cargas del poder central.

Poder Regional

Base 2.—En la part dogmática de la constitució regional catalana, es mantindrà'l temperament expansiu de nostra legislació antiga, reformant pera posarlas d'acord ab les novas necessitats, las sàvias disposicions que conté respecte dels dret i llibertat dels ciutadans.

Base 3.—La llengua catalana serà la única que ab caràcter oficial podrà usarse a Catalunya y en las relacions d'aquesta regió ab lo poder central.

Base 4.—Sols els catalans, ja ho sian de naixensa, ja per virtut de naturalissació, podràn desempenyar a Catalunya càrrecs públics, fins traciante dels gubernatius y administratius que depenguen del poder central. També deurán ésser desempenyats per catalans los càrrecs militars que importen jurisdicció.

Base 5.—La divisió territorial sobre la que's desenrotlla la gradació geràrguica dels poders gubernatiu, administratiu i judicial, tindrà per fonament la comarca natural y'l municipi.

Base 6.—Catalunya serà la única soberana de son govern interior: per lo tant, dictarà lliurement sas lleys organicas:cuydarà de sa llegendació civil, penal, mercantil, administrativa y procesal; del establiment y percepció de impostos; de la encunyació de la moneda; y tindrà todas las demés atribucions inherents a la soberania que no correspongui al poder central segons la Base 1.

Base 7.—Lo poder llegendatiu regional radicarà en las Corts catalanes que deurán reunir-se tois los anys en época determinada y en lloc diferent.

Las Corts se formaran per sufragi de tois los caps de casa, agrupats en classes fundadas en lo treball manual, en la capacitat o en las carreras professionals y en la propietat, indústria y comers, mitjantsant la corresponent organissació gremial en lo que possible sia.

Base 8.—Lo poder judicial s'organissarà restablint la antiga Audiencia de Catalunya; son president y vice-presidents, nombrats per las Corts, constiuraran la suprema autoritat judicial de la Regió, y s'establiran los tribunals inferiors que sian necessaris, devent ser fallats en ún període de temps determinat y en última instancia dintre de Catalunya tois els pleys y causas.

S'organissaran jurisdiccions especials com la d'industria y la de comers.

Los funcionarios del ordre judicial seran responsables.

Base 9.—Exerciran lo poder executiu cinch o set als funcionarios nombrats per las Corts, los qui estarán al davant dels diversos rams de la administració regional.

Base 10.—Se regonexerà a la comarca natural la major latitud possible d'atribucions administrativas pera'l govern de sos intereses y satisfacció de sas necessitats. En cada comarca s'organissarà un Consell, nombrat per los municipis de la mateixa, quin exercirà les citadas atribucions.

Base 11.—Se concediran al municipi

La setmana financiera

En el nostre comentari, assenyalàvem la intranquil·litzadora cotització de la pesseta, en els mercats de Londres. Allavors la lliura estava a 43'80. ¡No pensàvem ni remotament, que als pocs dies, aquesta mateixa lliura arribés a obtenir el canvi de 56. Hem arribat doncs a uns canvis inversemblants. Han contribuït a l'actual davallada, diferents factors i entre ells el més important a estat l'augment de la circulació fiduciària.

Fins avui el límit que autoritza al Banc d'Espanya, per la circulació dels seus bitllets era de 5.200 milions. D'ara endavant estarà autoritzada fins a 6.000 milions. Ha tingut que adoptar-se aquest termini, davant el fet de que el darrer balanç del Banc d'Espanya, assenyalava en el seu passiu que la circulació de bitllets, havia passat de 5.050 milions a 5.180.

Ens trobem doncs, davant d'una veritable inflació promoguda per diferents motius. En primer terme, per el gran nombre de bitllets que han estat retirats dels Bancs, per anar a parar a un bon recó de cada casa. Molts els creuen més segurs, però no tenen en compte que amb la seva actitud contribueixen a empitjorar la situació. En segon terme, l'exportació de capitals que malgrat de mesures del ministre de Finances, representa una xifra impressionable. Finalment l'especulació estrangera que s'aprofita dels més petits incidents ocorreguts al nostre país, per promoure una gran oferta de pessetes a tots els mercats internacionals. Tot això barrejat amb l'efecte contraproductent que produeixen en els mercats, les limitacions imposades per el ministre de Finances.

Convé per tant, tractar la qüestió monetària amb el màxim de seny i serenitat, per evitar el caure en la mateixa situació que es trobaren França i Alemanya. Hi ha la necessitat imprescindible de privar aquesta inflació quins resultats serien en extrem perjudicials per la nostra economia. Esperem que el se-

nyor Prieto es farà càrrec de la situació i obrarà ràpidament.

La depressió monetària, no ha permès que els mercats de valors oferissin un aspecte gens tranquil·litzador. El diner continua retret i per tant els canvis han de quedar sotmesos a les pressions de l'oferta continuada. Val a dir que tant els banquers, com els agents de Borsa, fan tot el possible per mantenir la confiança dintre els nostres rendistes. En aquest aspecte les Borses han estat a millor altura que la cotització de nostra moneda.

A la Borsa de Barcelona, hem de registrar la novetat derivada d'un acord dels elements del mercat lliure, que adoptant el mateix sistema emprat en la Borsa de Madrid, es reuneixen diàriament per compensar les seves ordres i publicar un canvi únic per totes les operacions. De moment aqueix sistema ha servit admirablement per evitar els efectes de l'especulació, però nosaltres creiem que és absolutament necessari, que amb la major rapidesa, siguin retornades al nostre mercat de valors, totes les prerrogatives que fins al present havia gaudit. Quant més vulgui privar-se el lliure joc de l'oferta i la demanda, més tindrem que sofrir les conseqüències d'una davallada forta i continuada.

Els valors de renda fixa, han restat molt castigats. Unicament els Deutes de l'Estat han mantingut la seva cotització amb certa fermesa. Els demés, sobre tot els valors municipals i carrils, han sofert pèrdues de consideració. Els valors industrials i sobretot els elèctrics, que fins fa poc havien mantingut admirablement els seus canvis, han d'ajupir-se finalment al impuls baixista. No parlem del mercat d'accions al comptat, que ha restat del tot inexistente.

Referent al mercat a terme, les oscil·lacions han sigut molt relatives i com sia que hi ha hagut un predominí de restricció, es fa molt difícil el donar una impressió justa de l'aspecte del mercat. Convé, però, tenir molt present que la baixa de la pesseta ha de portar forçosament un moviment d'alça dintre

La T. S. F.

Radio Associació EAJ-15 (251 m.)

Programa per avui

19:00: Música selecta i treballs literaris.—20:00: Concert pel tercet de l'estació.—22:00: Música selecta.—23:00: Tancament de l'estació.

Programa per a demà dimarts

11:15: Música selecta.—13:00: Tancament de l'estació.—16:00: Música selecta.—16:45: Curs radiat de Gramàtica Catalana, a càrrec del professor don Emili Vallés Vidal, de la «Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana».—17:00: Audició de Música selecta.—17:30: Tancament de l'estació.—19:00: Música selecta.—20:00: Concert pel tercet de l'estació.—22:00: Música selecta.—23:00: Tancament de l'estació.

Unión Radio Barcelona EAJ1.
349 m. 20 kw., 859 kiloc.

Dilluns, 1 de juny

19:45: Informació esportiva.—20:30: Conferència sobre futbol a càrrec d'un distingit tècnic del F. C. Barcelona.—21:00: Campanades horàries de la Catedral. Comunicat del Servei meteorològic de Catalunya. Cotitzacions de monedes i valors. Tancament del Borsí de la tarda.—Butlletí quinzenal Sanitari.—21:05: Setmana còmica, per Joaquim Montero.—21:15: Orquestra de l'Estació.—21:30: Emissió de duplès a càrrec de la cançonista Raquelita.—22:00: Notícies de Premsa.—22:05: Reportatge interessant, pel notable periodista Ramon Portusach, redactor del «Diario de Barcelona».—22:20: Veïllada regional. Emissió a càrrec de les cantatrius Lola Cabello i Visitació Broset i la Rondalla Palafox, que dirigeix Rafael Rejón.—24:00: Tancament de l'Estació.

Dimarts, 2 de juny

11:00: Campanades horàries de la Catedral. Comunicat del Servei meteorològic de Catalunya.—13:00: Emissió de sobretaula. Informació teatral.—14:15: Secció cinematogràfica.—15:00: Sessió radiobènèfica.—16:00: Tanca-

ment de l'estació.—17:30: Obertura de l'Estació. Cotitzacions dels mercats internacionals i canvi de valors. Tancament de la Borsa.—18:00: Tercet Ibèria. 19:00: Audició de discos.

Ganga

Venc varies cases de un preu inferior a dos mil duros en diferents carrers.

Una finca amb cinc cases amb un rendiment de 7 un per 100 net i un contracte de 25 anys.

Diner en primera hipoteca i en reetro venda.

Sant Benet, 60, primer, segona.—De 11 a 13.

IMPRESA MINERVA

Fa tots els treballs, tant de negre com de colors, amb la màxima polidesa.

Impresos comercials amb originalitat, fantasia bon i gust.

Secció especial per projectes artístics, creació de marques i distintius, etc.

Barcelona, 13 MATARÓ Telèfon 255

Quan vingui a Barcelona

no oblidi fer-nos una visita, que sempre serà profitosa per a vostè. Poder admirar nostres exposicions als aparadors i obtenir un gran benefici, amb les compres que faci.

Recordi sempre nostres seccions de

Llaneria, Sederia, Teixits de cotó, Roba blanca, Mocadors, Relotgeria, Bisuteria, Marroquineria, Perfumeria, Guants, Paraigües, Pisa i cristall, Confeccions, Sastreria per a senyora, senyor i nens, Camiseria, Confeccions, Gèneres de punt, Sabateria, Sombreria, Articles per a viatge, Tapisseria, Mantes, Alfombres, Matalasseria, Ornaments per al culte, Banderes, Penons, Brodats artístics, Orfebreria, lmatges, Joguines, etc., etc.

MAGATZEMS JORBA

Plaça i carrer Santa Anna (tocant a la P. Catalunya)

BARCELONA

Anglaterra

S'ofereix com a representant a Anglaterra a casa exportadora de patates primerenques i altres productes espanyols, que desitgi ésser representada o desenrotllar més els seus negocis, persona ben relacionada en aquell país.

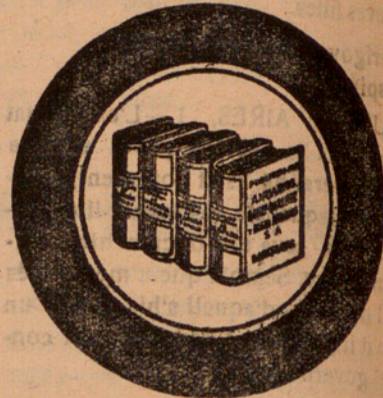
Dirigir-li a Joaquim Bosch, Welbeck House, Whitton Road, Twickenham, Londres.

IMPRESA MINERVA. — A la seva botiga hi trobareu paper d'escriure i sobres des del més senzill al de major luxe.

Per restaurar, p'atejar i niquelar metalls

Josep Español

Balmes, 11 Mataró

ANUARIO GENERAL DE ESPAÑA
(Bailey-Baillière - Riera)

4 TOMOS 4

Salida anual. Más de 9.500 páginas en justo

MÁS DE TRES MILLONES DE DATOS

54 MAPAS EN COLORES

DE LAS PROVINCIAS Y POSESIONES DE ESPAÑA

Datos del Comercio, Industria y Profesiones. Incluye GEOGRAFICO y de PROFESIONES. SECCION EXTRANJERA

Procede de un ejemplar completo: SEVENTA PESTAS (franco de portes en toda España)

ANUNCIAR EN ESTE ANUARIO

ES UNA CON LA EFICACIA DE LA PUBLICIDAD

Anuarios Bailey-Baillière y Riera Reunidos, S. A. Calle de Serrano, 62 y 64 - BARCELONA

Pianola d'ocasió

pot aplicar-ho a qualsevol piano, amb 200 rotllos de música escollidissima, tot en molt bon estat, venc per 800 pessetes.

Carrer Lladó, 4, 1.er, 1.a — Barcelona.

Magatzem espaiós

per llogar, situat al carrer d'Altavilla.

Raó: Sant Bru, 12.

Per a cuidar parteres o malalts

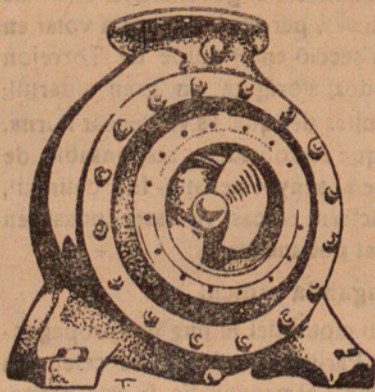
s'ofereix persona de bones referències. Raó: Muralla del Tigre, l'ictra A, baix o Sant Sadurní, 24.—Mataró.

AGRICULTORS

L'aigua és la vostra riquesa

Instal·leu

BOMBAS KLEIN

Màxim rendiment :: Despesa mínima

Consulteu sempre a

EL MATERIAL INDUSTRIAL, C. A.
Lauria, 56 - BARCELONA - Telèfon 20524

LA RECONSTRUCTORA AMERICANA

Casa dedicada a les

Reparacions i neteja de les màquines d'escriure per difícils i delicades que siguin - Abonaments de neteja i conservació

PERE PARRA

Goya, 10 - Tel. 72482
Barcelona

La neteja de les màquines d'escriure és el factor principal pel seu bon funcionament i conservació.

La casa que compta amb més abonats a Barcelona i a Mataró per realitzar els seus treballs amb tota cura i absoluta garantia.

SERVEI A DOMICILI